

SỞ GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO HƯỚNG DẪN CHẤM THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP TỈNH
 QUẢNG NINH LỚP 12 THPT NĂM HỌC 2012 – 2013
 ĐỀ THI CHÍNH THỨC

MÔN: LỊCH SỬ (BẢNG B)
 (Hướng dẫn chấm này có 04 trang)

Câu	Nội dung	Điểm
A	LỊCH SỬ VIỆT NAM	12,0
Câu 1	<i>Trình bày những chuyển biến của xã hội Việt Nam dưới tác động của cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất của thực dân Pháp (1897-1913)?</i>	4,0
	- Năm 1897, Chính phủ Pháp cử Pôn Đu – me sang làm Toàn quyền Đông Dương, tiến hành cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất. sự biến đổi trong cơ cấu kinh tế đã kéo theo sự chuyển biến về mặt xã hội, giai cấp cũ bị phân hóa, xuất hiện các giai cấp và tầng lớp mới.	0,5
	- Giai cấp địa chủ: Một bộ phận nhỏ trong giai cấp địa chủ phong kiến trở nên rất giàu có. Dựa vào thực dân Pháp, họ ra sức chiếm đoạt ruộng đất của làng xã, của nông dân. Tuy vậy, một số địa chủ vừa và nhỏ bị đế quốc chèn ép, ít nhiều có tinh thần chống Pháp.	0,5
	- Giai cấp nông dân: Vốn đã khốn khổ bởi nạn thuế khóa, địa tô, phu phen, tạp dịch... lại càng khổ thêm vì nạn cướp đất lập đồn điền, xây dựng nhà máy của thực dân Pháp. .. Mất đất người nông dân phải tìm đường ra các thành phố, đến các công trường, hầm mỏ và đồn điền để tìm kiếm việc làm. Nông dân là một lực lượng to lớn trong phong trào chống Pháp...	0,75
	- Giai cấp công nhân: Nền công nghiệp thuộc địa mới hình thành là cơ sở cho sự ra đời đội ngũ công nhân Việt Nam. Họ làm việc trong các hầm mỏ, đồn điền, các xí nghiệp công nghiệp, công trường...Lực lượng công nhân Việt Nam đầu thế kỉ XX còn non trẻ. Mục tiêu đấu tranh chủ yếu là vì mục tiêu kinh tế... Ngoài ra, họ còn hưởng ứng các phong trào chống Pháp do các tầng lớp khác lãnh đạo.	0,75
	- Tầng lớp tư sản: Trong quá trình khai thác thuộc địa, thực dân Pháp cần có những người làm trung gian, đại lí tiêu thụ hoặc thu mua hàng hóa, cung ứng nguyên vật liệu. Nhờ buôn bán họ trở nên giàu có. Ngoài ra, một số sĩ phu yêu nước, chịu ảnh hưởng của tư tưởng tư sản từ Trung Quốc, Nhật Bản, đã đứng ra lập các hiệu buôn, cơ sở sản xuất. Đó chính là những lớp người đầu tiên của tư sản Việt Nam.	0,5
	- Tầng lớp tiểu tư sản thành thị: Thành phần của họ khá phức tạp, gồm những tiểu thương, tiểu chủ, công chức, nhà báo, nhà giáo, học sinh, sinh viên..cũng ra đời trong thời kì này.	0,5
	- Như vậy, cuộc khai thác thuộc địa của thực dân Pháp đã làm nảy sinh những lực lượng xã hội mới. Sự biến đổi này tạo ra những điều kiện bên trong cho cuộc vận động giải phóng dân tộc theo xu hướng mới ở đầu thế kỉ XX.	0,5
Câu	<i>Nêu những sự kiện chứng minh Phan Châu Trinh chủ trương cứu nước</i>	4,0

2	<i>theo khuynh hướng dân chủ tư sản bằng phương pháp cải cách. Điểm hạn chế lớn nhất trong chủ trương cứu nước của Phan Châu Trinh là gì?</i>	
	* Những sự kiện...	
	- Phan Châu Trinh quê ở Tam Kỳ (Quảng Nam). Ông là người chủ trương cứu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản bằng phương pháp cải cách như nâng cao dân trí, dân quyền, dựa vào Pháp để đánh đổ ngôi vua và bọn phong kiến hủ bại xem đó là điều kiện tiên quyết để giành độc lập.	0,5
	- Năm 1906, ông và nhóm sĩ phu tiến bộ ở Quảng Nam như Huỳnh Thúc Kháng, Trần Quý Cáp, Ngô Đức Kế mở cuộc vận động Duy tân ở Trung Kỳ...	0,5
	- Nội dung cuộc vận động Duy tân: + Lĩnh vực kinh tế: các ông cổ động chấn hưng thực nghiệp, lập hội kinh doanh, phát triển nghề làm vườn, nghề thủ công, thành lập các nông hội, mở lò rèn, xưởng mộc... + Lĩnh vực văn hóa – giáo dục: Mở trường dạy học theo lối mới (dạy chữ Quốc ngữ, dạy các môn học mới thay thế cho <i>Tứ thư, Ngũ kinh</i> của Nho học); vận động nhân dân cải cách trang phục và lối sống (cắt tóc ngắn, mặc các kiểu quần “Âu hóa”, lên án các hủ tục phong kiến..)	1,0
	- Tư tưởng Duy tân đi vào quần chúng vượt qua khuôn khổ ôn hòa, biến thành cuộc đấu tranh quyết liệt điển hình là phong trào chống thuế năm 1908 ở Trung Kỳ.	0,5
	- Thực dân Pháp đàn áp dữ dội phong trào, bắt giam Phan Châu Trinh. Năm 1911, chính quyền thực dân đưa ông sang Pháp nhằm cách li ông với phong trào yêu nước của nhân dân.	0,5
	- Phong trào Duy tân là một cuộc vận động yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản diễn ra dưới hình thức cải cách về văn hóa - xã hội nhằm giáo dục lòng yêu nước, đấu tranh cho dân tộc thoát khỏi ách ngoại xâm.	0,5
	* Điểm hạn chế lớn nhất : ông không đề cao nhiệm vụ chống đế quốc giành độc lập mà nặng về đấu tranh chống phong kiến đòi quyền dân chủ.	0,5
Câu 3	<i>Trình bày những hoạt động cứu nước của Nguyễn Ái Quốc trong những năm 1911 – 1918. Ý nghĩa của những hoạt động đó?</i>	4,0
	* Hoạt động cứu nước của Nguyễn Ái Quốc từ năm 1911 đến năm 1918..	
	- Nguyễn Ái Quốc hồi nhỏ tên là Nguyễn Sinh Cung, sinh ngày 19 – 5 – 1890, trong một gia đình trí thức yêu nước ở Kim Liên, Nam Đàn, Nghệ An.	0,5
	- Ngày 05 – 06 – 1911, Nguyễn Ái Quốc rời bến cảng Nhà Rồng (Sài Gòn) ra đi tìm đường cứu nước. Khác với các thế hệ cha anh hướng về Trung Quốc và Nhật Bản, Nguyễn Ái Quốc quyết định sang phương Tây, đến nước Pháp để tìm hiểu xem nước Pháp và các nước khác làm thế nào, rồi trở về giúp đồng bào mình.	0,75
	- Từ năm 1911 – đến năm 1917, người bốn ba qua nhiều nước, nhiều châu lục khác nhau và làm rất nhiều nghề để sống. Người nhận thấy rằng ở đâu bọn đế quốc, thực dân cũng tàn bạo, độc ác; ở đâu những người lao động	0,75

	cũng bị áp bức và bóc lột dã man.	
	- Cuối năm 1917, Nguyễn Ái Quốc từ Anh trở lại Pháp Người tích cực học tập, rèn luyện trong phong trào đấu tranh của quần chúng lao động và giai cấp công nhân Pháp. Tham gia hoạt động trong Hội những người Việt Nam yêu nước ở Pari, Người viết báo, truyền đơn, tham gia các buổi diễn đàn, mít tinh, để tố cáo thực dân và tuyên truyền cho cách mạng Việt Nam.	0,75
	- Sống và làm việc trong phong trào công nhân Pháp, tiếp nhận ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười Nga, tư tưởng của Người có những biến chuyển mạnh mẽ.	0,5
	*Ý nghĩa: Những hoạt động của Nguyễn Ái Quốc tuy mới chỉ là bước đầu, nhưng là cơ sở quan trọng để Người xác định con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc.	0,75
B	LỊCH SỬ THẾ GIỚI	8,0
Câu 1	<i>Nêu những nội dung cơ bản trong chiến lược toàn cầu của Mĩ sau chiến tranh thế giới thứ hai? Mĩ đã triển khai chiến lược này ở Tây Âu trong những năm 1947 – 1949 như thế nào?</i>	4,0
	* Nội dung cơ bản của chiến lược toàn cầu...	
	- Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, Mĩ vươn lên thành một nước tư bản giàu mạnh nhất, nắm độc quyền về vũ khí nguyên tử. Mĩ tự cho mình có quyền lãnh đạo thế giới. Do đó, Mĩ triển khai chiến lược toàn cầu với tham vọng làm bá chủ thế giới.	0,5
	- Chiến lược toàn cầu của Mĩ nhằm thực hiện ba mục tiêu: + Ngăn chặn, tiến tới xóa bỏ chủ nghĩa xã hội trên thế giới. + Đàn áp phong trào giải phóng dân tộc, phong trào công nhân và cộng sản quốc tế, phong trào chống chiến tranh, vì hoà bình, dân chủ trên thế giới. + Không chế, chi phối các nước tư bản đồng minh phụ thuộc vào Mĩ.	1,5
	* Mĩ triển khai chiến lược toàn cầu ở Tây Âu...	
	- 3 - 1947, Tổng thống Truman đọc diễn văn trước Quốc hội Mĩ, khẳng định: sự tồn tại của Liên Xô là nguy cơ lớn đối với nước Mĩ và đề nghị viện trợ khẩn cấp 400 triệu USD cho hai nước Hy Lạp và Thổ Nhĩ Kỳ nhằm biến hai nước này thành những căn cứ tiền phương chống Liên Xô và các nước dân chủ nhân dân Đông Âu. Sự kiện này được xem là khởi đầu cho chính sách chống Liên Xô của Mĩ, gây nên cuộc Chiến tranh lạnh sau Chiến tranh thế giới thứ hai.	0,75
	- 6 - 1947, Mĩ đề ra <i>Kế hoạch Mác-san</i> , viện trợ các nước Tây Âu 17 tỉ USD phục hồi nền kinh tế bị tàn phá sau chiến tranh. Qua kế hoạch này, Mĩ nhằm tập hợp các nước tây Âu vào liên minh quân sự chống Liên Xô và các nước Đông Âu.	0,5
	- 4 - 1949, Mĩ và 11 nước phương Tây thành lập <i>Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO)</i> . Đây là liên minh quân sự lớn nhất của các nước tư bản phương Tây do Mĩ cầm đầu nhằm chống Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu.	0,75

Câu 2	<i>Hãy nêu và phân tích những sự kiện chứng tỏ xu thế hòa hoãn giữa hai phe – tư bản chủ nghĩa và xã hội chủ nghĩa.</i>	4,0
	- Từ đầu những năm 70 của thế kỉ XX, xu hướng hoà hoãn Đông –Tây đã xuất hiện với những cuộc gặp gỡ thương lượng Xô - Mĩ, mặc dù còn những diễn biến phức tạp.	0,5
	- Trên cơ sở những thoả thuận Xô - Mĩ, ngày 09 - 11 - 1972, hai nước Cộng hòa Dân chủ Đức và Cộng hòa Liên bang Đức đã kí kết tại Bon <i>Hiệp định về những cơ sở của quan hệ giữa Đông Đức và Tây Đức.</i>	0,5
	- Cũng trong năm 1972, hai siêu cường Liên Xô và Mĩ đã thoả thuận về việc hạn chế vũ khí chiến lược và kí <i>Hiệp ước về việc hạn chế hệ thống phòng chống tên lửa (ABM)</i> , sau đó là <i>Hiệp định hạn chế vũ khí tiến công chiến lược (gọi tắt là SALT-1)</i>	0,5
	- 8 - 1975, 33 nước châu Âu cùng với Mĩ và Canada đã kí kết <i>Định ước Henxinki</i> . Định ước tuyên bố: khẳng định những nguyên tắc trong quan hệ giữa các quốc gia (bình đẳng, chủ quyền, sự bền vững của đường biên giới, giải quyết bằng biện pháp hòa bình các cuộc tranh chấp..nhằm bảo đảm an ninh châu Âu) và sự hợp tác giữa các nước (về kinh tế, khoa học – kĩ thuật, bảo vệ môi trường..), đã tạo nên một cơ chế giải quyết vấn đề liên quan đến hoà bình an ninh ở châu lục này.	0,75
	- Từ đầu những năm 70, hai siêu cường Xô - Mĩ đã tiến hành những cuộc gặp gỡ cấp cao, nhiều văn kiện hợp tác kinh tế, khoa học – kĩ thuật đã được kí kết giữa hai nước, trọng tâm là những thoả thuận về thủ tiêu các tên lửa tầm trung ở châu Âu, cắt giảm vũ khí chiến lược cũng như hạn chế cuộc chạy đua vũ trang giữa hai nước.	0,75
	- Tháng 12 - 1989, trong cuộc gặp không chính thức tại đảo Manta (Địa Trung Hải), hai nhà lãnh đạo Górcbachốp và Busơ (cha) đã chính thức cùng tuyên bố chấm dứt Chiến tranh lạnh.	0,5
	- Chiến tranh lạnh chấm dứt đã mở ra chiều hướng và những điều kiện để giải quyết hoà bình các vụ tranh chấp, xung đột đang diễn ra ở nhiều khu vực trên thế giới như: Ápganixtan, Campuchia, Namibia,...	0,5

MỘT SỐ LƯU Ý KHI CHẤM

- Bài làm của thí sinh có thể có cách làm và diễn đạt khác nhau nhưng vẫn đúng nội dung, đủ ý và không sai kiến thức cơ bản thì vẫn cho điểm tối đa như hướng dẫn chấm.
- Tổ giám khảo nên thảo luận để thống nhất biểu điểm và vận dụng biểu điểm một cách linh hoạt song không vượt quá thang điểm qui định mỗi câu, không được chia nhỏ dưới 0,25 điểm.
- Tổng điểm bài thi: 20 điểm - Không làm tròn điểm lẻ.

.....HẾT.....

